

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

гр. Пловдив, ул. „Пере Тошев“ № 2а, тел. 032/692161, e-mail: director@ohridski.net, info-1690543@edu.mon.bg

---

УТВЪРЖДАВАМ: /П/

Димитър Стефанов – Директор

Директор на НУ „Климент Охридски“ – гр. Пловдив

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ при НУ „Климент Охридски“, град Пловдив

Настоящият Етичен кодекс на училищната общност е приет на заседание на

Педагогическия съвет

Протокол № РД-09-08 от 13.09.2023 г.

ГЛАВА I

Етичен кодекс на училищната общност:

1. Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители. Тази общност постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки. Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел – по-добро образование.
2. Всеки служител осъществява своите професионални задължения в услуга на учениците и допринася за формиране облика на училището.
3. За всеки работещ в училището е чест и морален дълг да спазва принципите на професионалната етика.
4. Дейността на всички работещи в училището се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност.
5. Служителите изпълняват служебните си задължения при строго спазване на законодателството в Република България, като съдействат за провеждането на държавна политика в сферата на образованието.
6. Служителите на всички нива не допускат по никакъв начин и по никакъв повод пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

I. ОБХВАТ НА КОДЕКСА

Етичните правила в този кодекс са приложени за работещите в НУ „Св. Климент Охридски“, съобразно законодателната уредба и се отнася до:

Отношенията между:

- ✓ Учители и ученици;
- ✓ Учители и помощен персонал;
- ✓ Учителите;
- ✓ Работещите в училището и родителите;

Права и задължения на учителя са определени със ЗПУО и Етичен кодекс за работа с деца,

II. ЦЕЛИ НА КОДЕКСА

1. Етичният кодекс има за цел да:

- ✓ да представи основните ценности и принципи, които участниците трябва да знаят и спазват;
- ✓ да очертае и съхрани добрия тон и уважение между всички участници от общността;
- ✓ да утвърди волята и стремежа на участниците към етичност в практическата им дейност;
- ✓ повиши общественото доверие към учителите;
- ✓ да представи моралните отговорности на участниците помежду им, към семейството и обществото;
- ✓ да определи неприемливите случаи, нарушаващи добрия тон, и да установи действията от страна на служителите в защита на интересите на всички участници.

2. Общи принципи:

- ✓ Разгръщането на потенциала на ученика е основен приоритет в НУ „Климент Охридски“.

- ✓ Процесите на обучение и възпитание са неразривно свързани, макар и намиращи се в непрекъснато изменящо се съотношение в зависимост от възрастта на ученика.
- ✓ Сътрудничеството и взаимопомощта между всички участници са основни фактори за усвояване на трайни знания и практически умения.
- ✓ Училищната общност поддържа среда на екипност, толерантно взаимодействие, свобода и уважение към всяка уникална индивидуалност, както и политическа, етническа и религиозна неутралност.
- ✓ Основен принцип е да не се нанася вреда никому. Средата трябва да е градивна и творческа, а не разрушителна. У всеки участник се търси най-доброто и се насърчава стремежът към съвършенство във вътрешен и в обществен план.
- ✓ НУ „Климент Охридски“ осигурява достъпна среда за самоусъвършенстване и себепознаване чрез продуктивен баланс между гъвкав контрол и индивидуалната свобода на всеки участник от общността.
- ✓ Взаимоотношенията между членовете на училищната общност се градят върху доверието, почтеността, уважението към личността и зачитането на личното достойнство и свобода.

3. Основни насоки и принципи в дейността на НУ „Климент Охридски“:

3.1. НУ „Климент Охридски“ осъществява дейността си в съответствие с принципите на законност, обективност и добросъвестност, като се стреми да подобрява дейността си.

3.2. Работата на служителите в НУ „Климент Охридски“ е подчинена на Конституцията и законите на Република България и е насочена към съхраняване и поддържане на авторитета на училището и доверието на обществото в него.

3.2.1. Основен приоритет е създаването на условия за компетентност, честност и прозрачност в действията.

3.2.2. В дейността си училищната общност гарантира еднакво отношение и непредубеденост към преподавателите и учениците и не допуска дискриминация на която и да е група или което и да е отделно лице.

3.3. Служителите приемат задължението ефективно, в полза на обществото да изпълняват своите функции, като постоянно полагат усилия неговите материални и нематериални активи да се използват максимално рационално.

3.4. Ръководството е отворено да приема мнения и предложения от преподаватели и ученици, включително и критични, и е готово да реализира промени, насочени към подобряване на дейността.

ГЛАВА II

I. ПОВЕДЕНИЕ И ОБЛИК НА УЧИТЕЛЯ В ОБЩЕСТВОТО

1. Основното задължение на учителя е да осигури качествено знание и възможност за най-пълна изява и развитие на потенциала у всеки ученик.

2. Задължение на учителя е да бъде добронамерен, да проявява безпристрастност, индивидуален подход и уважение към учениците и да създава условия на състезателност между учениците.

3. Учителят непрекъснато повишава своята квалификация и поддържа съвременен ниво на знания, за да осигури правото на учениците на качествено образование. Той има право на професионална независимост и на лична свобода, както и на подкрепа от страна на колегите и ръководството си. Положителните резултати в професията са възможни само благодарение добра екипна работа и пълноценно взаимодействие между всички участници в училищната общност.

4. Задължение на учителя е също да поддържа постоянния контакт между членовете на училищната общност на основата на най - пълна информираност.

5. Учителят изпълнява своите задължения в услуга на учениците.

6. Учителят дава личен пример с поведението си.

7. При изпълнение на професионалните си задължения учителят търси подкрепата на родителите, Отдел „Закрила на детето“, Дирекция „Социално подпомагане“, Детска педагогическа стая.

8. Учителите сътрудничат с неправителствени организации и представители на обществеността, като запазват професионална независимост.

9. Учителят спазва стриктно своите задължения, определени в педагогическата му характеристика и Правилника за вътрешния трудов ред, като носи отговорност за своите действия и бездействия.

10. Учителят не злоупотребява с правомощията си.

11. Учителят поддържа външен вид, който не уронва престижа на училището. Учителят не изнася информация, която би намалила училищния имидж.

12. Учителят не трябва да употребява алкохол или упойващи вещества, които могат да повлияят при изпълнение на задълженията му.

13. Всички задължения на учителя са свързани с основното му право да изисква подобаващо уважение и признание за своя труд.

14. Учителят има решаваща роля за формирането на достойни личности и достойни граждани на обществото, основано на демократичните ценности в България.

15. Чрез обучение и морално възпитание учителят подготвя учениците за бъдещата им активност в гражданското общество.

II. ОТНОШЕНИЕ КЪМ УЧЕНИЦИТЕ И РОДИТЕЛИТЕ

1. Учителят създава ясни правила за провеждане на часа, от които няма изключение и които са еднакви за всички и сам не ги нарушава.

2. Учителят запазва училищна тайна и особености в семействата на учениците.

3. Учителят е длъжен да оказва съдействие както при решаването на познавателни проблеми, така и при проблеми, свързани с взаимоотношенията с учениците.

4. Подкрепата и закрилата не трябва да се превръщат в протекция: недопустимо е да се ограничава свободното и открито изразяване на мнение и отстояване на собствени позиции, освен, когато засяга личното достойнство на другите. Учителят трябва да бъде гарант за равнопоставеността на учениците в учебния час и в училището като цяло.

5. Учителят не трябва да има любими и нелюбими ученици. Демонстрирането на подобен вид пристрастия е недопустимо и осъдително.

6. Изпитването и оценяването на учениците не е наказание, а начин да получат професионално мнение за своите знания и подготовка, както и да предложат своите позиции за обсъждане в класа.

- ✓ Никога не се оценява поведението, оценяват се само знанията.
- ✓ Недопустимо е да се правят квалификации на личността, оценяват се само действията.
- ✓ Постиженията на учениците не се сравняват публично. Всеки трябва да получи оценка за своя собствен напредък.

7. Учителят се отнася с уважение и разбиране към всички ученици и техните родители, без разлика във възрастта, етноса, пола, расата, вероизповеданието и други културни различия.

8. Учителят информира и обсъжда с родителите образователните практики, които прилага. Негово задължение е да обосновава и да коментира своите позиции, решение пред учениците и техните родители. Всяко семейство трябва да бъде подпомагано да развие и изяви пълния потенциал на децата си.

III. ПОВЕДЕНИЕ, НЕДОПУСКАЩО ПРОЯВИ НА КОРУПЦИЯ

1. Учителят не се възползва от правомощията си с цел лично облагодетелстване или друга користна цел.

2. Когато станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси, учителят уведомява директора за това.

3. Учителят не допуска да бъде поставен във финансова и друга зависимост от отделни лица, които могат да повлияят на обективното поставяне на оценки.

IV. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧИТЕЛИ

1. Директорът в качеството си на ръководител зачита достойнството и правата на подчинените си и е отговорен за заповедите, които издава, за тяхното изпълнение и последиците от тях.

2. Директорът е пример за професионално, безпристрастно и ефективно изпълнение на служебните задължения.

3. Директорът проявява отговорност към подчинените си, подпомага професионалното им развитие, насърчава ги, предприема при нужда корективни мерки.

4. Учителят изпълнява коректно и добросъвестно заповеди и задължения, съответстващи на закона.

5. Учителят НЕ изпълнява заповеди, нареждащи му да извърши незаконни действия.

6. Учителят дава точен и обективен отчет пред директора за изпълнение на служебните задачи.

7. Между учителите НЕ се допускат никакви форми на дискриминация.

8. Учителят НЕ прави изказвания и призови към колегите си за участие в мероприятия, нарушаващи общественя ред.

V. УЧИТЕЛЯТ И СЛУЖЕБНАТА ИНФОРМАЦИЯ

1. Обработването на лични данни се осъществява съобразно международните принципи за защита на данните и вътрешното законодателство.

2. Служебната информация не може да бъде използвана за користна цел и не може да се разгласява пред трети лица освен по предвидения от закона ред.

3. Учителят спазва нормативните изисквания за достъп до информация като съблюдава правилата за защита на класифицираната информация.

4. НЕ се вписват неверни данни в документи издавани, съхранявани или изисквани за нуждите на МОН.

VI. УЧЕНИЦИТЕ

1. Училищната общност е като семейство, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение.

2. Личната отговорност на ученика означава:

- ✓ Да се учи колкото може по-добре;
- ✓ По време на учебните часове работи активно;
- ✓ Да не решава конфликтите в училище с агресия;
- ✓ Да спазва правилника за поведение в училище;
- ✓ Да иска съвети от учители и родители, когато се налага;
- ✓ Да уважава различните мнения;
- ✓ Да оказва помощ на нуждаещите се;
- ✓ Да изисква информация по всички интересувачи го въпроси.

3. В поведението си ученикът се ръководи от максимата „Никога не постъпвай с другите така, както не искаш да постъпват с теб.“

4. Ученикът защитава своята позиция свободно, без да накърнява свободата и достойнството на другите.

5. Ученикът проявява уважение към личността на всеки: изслушва внимателно, противопоставя аргументи, никога не изразява несъгласието си чрез лични обиди и квалификации. Неуважение е всяко действие, което е нежелано или се разбира като обидно от другите.

6. В своята дейност ученикът се стреми да не нарушава личното пространство на другите. Недопустимо е обсъждането на личностните качества на съученици и учители, както и публично разпространяване на поверителна информация за тях.

VII. РОДИТЕЛИТЕ

1. Родителите са равностойни партньори на своите деца и техните учители в учебния процес.
2. Задължение на родителите е да познават постиженията и проблемите на децата си, да им оказват помощ и подкрепа при решаването на проблемите им.
3. Родителите редовно се информират за развитието на своите деца в училищната общност, участват в обсъждането и утвърждаването на образователните практики, прилагани от учителите.
4. Родителите трябва да оказват уважение към труда на децата си и техните учители. Недопустимо е обсъждането на личните качества и проблеми на учителя в присъствието на деца. Недопустимо е разпространяването на поверителна информация за учители и други родители.
5. Родителите помагат според възможностите си за да се утвърди трайно авторитетът на училището.
6. Родителите подкрепят децата си и служат за пример при спазването на училищния правилник.

VIII. КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

1. За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика.
2. Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от три години.
3. Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет.
4. Комисията по етика:
  - (1) разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс;
  - (2) дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.
  - (3) Комисията по етика приема Правилник за дейността си, който се утвърждава на заседание на Педагогическия съвет.
5. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.
6. Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище най-късно в тримесечен срок от постъпването им.
7. При установено неспазване на този кодекс Комисията налага санкция.
8. Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.
9. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на училището.

IX. ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

1. Правилата на поведение, съдържащи се в този Етичен кодекс, са неизменна част от ежедневната дейност на работещите в училището.
2. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законност на действията и защита от неоснователни обвинения.
3. Чрез спазване на правилата на поведение, заложен в Етичния кодекс и приети от всеки учител и работещ в училището се допринася за изграждането и утвърждаването на положителен образ на НУ „Климент Охридски“.
4. Настоящият кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване.

С настоящия Кодекс са запознати всички членове на колектива на Общо събрание, учениците и родителите.

**ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА
ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯТА
И ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ
ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС**

1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в училищната общност. Под „нарушения на Етичния кодекс“ по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в тяхното поведение:

- ✓ неспазване на действащото законодателство;
- ✓ неспазване на вътрешноучилищните документи;
- ✓ действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
- ✓ грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица; проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;
- ✓ прояви на накърняване на авторитета на други учители, служители и работници и на престижа на учебното заведение, допуснати във и извън училището;
- ✓ прояви на недоброръчно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накърняване на интересите на други лица.

2. Наблюдението и докладването на посочените в т. 1 нарушения да се извършват по две направления:

- ✓ вътрешно докладване – от педагогическия и непедагогическия персонал;
- ✓ външно докладване – от родители, граждани, представители на институции и фирми.

3. Сигналите за нарушенията се приемат в училището и се регистрират във входящия дневник – регистър.

4. Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в училището, назначена със заповед на директора.

5. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

6. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

7. Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% + 1.

8. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в седемдневен срок от постъпването му.

9. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

10. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в седемдневен срок след първото.

11. При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора за взети дисциплинарни мерки по Кодекса на труда.

12. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомяват председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.

13. При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс и настоящите Вътрешни правила.